

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistva naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Schillerjeva stoletnica.

Letos je sto let, kar je umrl nemški pesnik Friderik Schiller. Nemški narod se pripravlja, da proslavi ta spominski dan kar najslovesneje in to je za nemški narod toliko častneje, ker se navadno za svoje duševne velikane ne zanima tako, kakor drugi narodi.

Schiller je še dandanes ljubljene nemškega naroda, v prvi vrsti zaradi tega, ker je skoz in skoz nacionalen pesnik. Ideja nemškega nacionalizma preveva vsa Schillerjeva dela; svoboda in narodnost sta tista ideala, katerih vnosi oznanjevalec je bil Friderik Schiller in gotovo ga nimajo Nemci pisatelja, ki bi bil tako močno vplival na prebujenje nemškega naroda, kakor Schiller.

Nemci se tega dobro zavedajo in to je tudi pravi vzrok, da hočejo Schillerjevo stoletnico tako sijajno poslati. Petcu nemškega nacionalizma veljajo te časti in Schillerjeve smrti stoletnica je spominski dan in praznik nemškega nacionalizma.

Nas seveda ta nemški praznik ni ne briga. Za nas je Schiller, dasi simpatičen pesnik, vendar tujec in nam ni prav nič bližji, kakor Shakespeare ali Molière ali Dante. Mi stojimo na stališču, da naj vsak narod časti svoje pesnike kakor hoče, a da ne gre siliti ljudi, naj časte tuje pesnike. Zato pa protestiramo z največjim ogorčenjem, da se z uradnem strani silislovensko mladino na sodelovanje pri proslavi Friderika Schillerja, pevca nemškega nacionalizma.

Kar se počenja glede Schillerjeve stoletnice z uradne strani, to je že naravnost c. k. r. nemškonacionalna agitacija. Slovensko našo deželo so preplavili z vsakovrstnimi brošurami. Kar po čifutski se uradoma vsiljujejo ti spisi, ki naj razvamejo mladino za nemškega

pesnika in za njegove nacionalne ideje, in uradoma se je dekretiralo, da se mora po raznih šolah poslati ta stoletnica. Dotični dan ne bo pouka — če se bo slavila Schillerjeva stoletnica; kjer ne bo Schillerjeve slavnosti, tam pa bo pouk kakor druge dni. Tisti, ki bodo Schillerja častili, dobe torej nagrado v obliki prostega dne.

Če bi se za nemške dijake priredila posebna Schillerjeva slavnost kakor nedelje, bi mi temu čisto nič ne ugovarjali, ali da se uradoma dela propaganda, da se slovenski mladini vsiljujejo slavospisi o Schillerju, da se slovenska mladina sili na udeležbo pri ti slavnosti, tega ne moremo drugače imenovati, kakor s. k. r. nemškonacionalno ne-razumnost.

Nemška literatura je že dovolj zlega storila na Slovenskem, posebno Schiller. V naših srednjih šolah se goji nemščina s posebno rafinirano-ostjo. Slovenska mladina se uči nemščine v isti meri, kakor nemška mladina in po isti metodi. Na ta način se v nemški mladini vzgaja nemškonacionalno mišljenje, pri slovenski mladini pa se na ta način zastruplja slovensko mišljenje. S pomočjo nemške literature in zlasti Schillerja je bilo v naših srednjih šolah vzgojenih že brez kroja odpadnikov. Nikjer se to tako drastično ne vidi, kakor na ljubljanski realki.

Mi se vsega tega jako dobro zavedamo in če pomislimo kako so oblastva postopala pri Prešernovi stoletnici, in kako postopajo sedaj pri Schillerjevi stoletnici, pač ni čuda, da je nastalo splošno ogorčenje, ker se slovensko mladino sili, naj časti in proslavlja pevca nemškega nacionalizma.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Eskadra admirala Nebogatova.

List »Telegraf« v Amsterdamu priobčuje brzojavko svojega dopis-

nika iz Amsterdama, ki pravi: Tretja ruska eskadra pod poveljstvom admirala Nebogatova je v petek zvečer plula mimo Pulo Penanga. Včeraj se je združila v Kitajskem morju s križarkami, ki jih je poslal nasproti admiral Roždestvenski.

Pripomnimo, da se je pred enim tednom poročalo, da je Nebogatov plul mimo Penanga in že dospel v Kitajsko morje, a vključ temu se te vesti ponavljajo dan za dnevom, ne da bi bile dementovane, še manj pa potrjene. To je znamenje, da se o gibanju ruskega brodogoja ne ve prav ničesar pozitivnega, marveč da se samo ugiba to in ono.

Da-li sta se združila Nebogatov in Roždestvenski, se najbrže zanesljivo ne bo izvedelo prej, dokler se ne vzame odločilna pomorska bitka.

Izpred Vladivostoka.

»Lokalanzeiger« poroča: Pri otoku Tsušimi koncentrirano japonsko brodogojstvo obstoji samo iz nekaj vojnih ladij, a ima veliko število transportnih parnikov, ki so določeno zato, da prepeljejo japonsko armado, ki ima oblegati Vladivostok, v Korejo.

Iz Petrograda pa se javlja: Poročnik Salidzenko, ki je bil preje dodeljen admiralu Skridlovu, se je vrnil iz Vladivostoka. Poročnik zatrjuje, da se nahajajo vse utrdbe v Vladivostoku v izbornem stanju in da so zgrajene po najmodernejših zahtevah. Živil in streljiva je v izobilju. Križarke »Rosija«, »Gromoboj« in »Bogatir« so že popolnoma popravljene in so že zdajna zapustile ladjedelnico. Najbrže so v zadnjem času odplule iz pristanišča. Vključ temu zapuščajo mesto neprestano mnogo ljudi. Prvega majnika se zapro skoro vse prodajalne v mestu.

Z mandžurskega boljšča.

Po poročilih iz Petrograda so bili naši boji v Mandžuriji velikega

pomena. Rusom se je posrečilo Japonce poraziti na levem krilu in jih potisniti daleč proti jugu. Po uradnih izkazih je bilo v bitki pri Mukdenu ranjenih 50.000 mož, od katerih pa se je pretežna večina že vrnila k armadi; ubitih je bilo 15.000 mož, 7000 do 8000 jih je bilo ujetih, 10000 do 12.000 pa jih je ostalo na bojišču brez vesti. Topov so Rusi izgubili 32.

Iz tega uradnega poročila je razvidno, da so bile vesti, kakor da bi Japonci ujeli okoli 90.000 Rusov in uplenili več sto topov, popolnoma izmišljene.

Nagovor japonskega državnika Okume.

Iz Tokija se poroča: Okuma, vodja napredne stranke v japonskem državnem zboru, je v nekem svojem javnem govoru izjavil, da ceni število v vojni ranjenih in zbolelih na 200.000 do 300.000 mož, ubitih pa na najmanj 50.000 mož.

Okuma pozivlja japonski narod, naj bo pripravljen na nadaljevanje vojne, ter izrazil nado, da se bo vojna srečno končala za Japonsko. V svojem govoru je tudi grajal japonske diplomate ter naglašal, da bi pravočasno energično postopanje japonske diplomacije lahko preprečilo, da bi baltičsko brodogojstvo ne moglo pripluti na Daljni Vzhok.

Nova ruska križarka »Fin«.

Iz Petrograda se javlja: Za ojačenje ruskega brodogoja so nabirali prispevke tudi Finci. Te dni je bila dograjena križarka »Fin«, katero je naročilo in plačalo finsko društvo za ojačenje ruskega brodogoja. Križarka je že odplula v vojno pristanišče Kronštad, kjer jo ima posebna komisija preizkusiti.

Parlamentarni položaj.

Praga, 30. aprila. Mladočeški izvršilni odbor je imel včeraj več ur

trajajočo sejo. Razpravljalo se je o vseh aktualnih političnih vprašanjih. Posl. Pacak je poročal o pogajanjih med češkimi voditelji in vlado. Glede carinskega tarifa so se pustile poslancom proste roke.

Dunaj, 30. aprila. Gosposka zbornica ima sejo 5. maja. Na dnevnem redu je drugo branje celovite zakonskih načrtov, kakor glede podražavljenja nekaterih železnic, glede vojaške priprave itd.

Ministrski sestanek v Benetkah.

Benetke, 30. aprila. Minister grof Goluchowski je prisel v Benetke včeraj dopoldne. Popoldne sta se sestala z ministrom Tittonijem v hotelu »Grand«, kjer sta imela v navzočnosti obeh poslanikov skoraj celovito posvetovanje. Pri tem posvetovanju se je baje dogladilo, da soglašata oba državnika popolnoma glede vseh važnih zadev. Pozneje se je konferenca nadaljevala v hotelu, kjer se je nastanil grof Goluchowski. Zvečer je priredil Tittoni banket svojemu gostu ter napil v francoskem jeziku avstrijskemu cesarju. V napitnici je poudarjal, kako ga veseli obisk državnika, kojega delovanje za mir je velike važnosti. Obisk je nadalje imenoval potrdilo, da vladajo med obema zveznicama in prijateljskima državama najboljše razmere. — Tudi grof Goluchowski je naglašal v svoji napitnici utrjevanje miru med obema državama ter napil italijanskemu kralju.

Dogodki v Macedoniji.

Sofija, 29. aprila. Grške čete so očitno v turških službah, da zasledujejo bolgarske vstaje ter jih izdajajo turškim vojakom, kolikor jih sami ne zmajajo. Srd Bolgarov je valed tega na Grke splošen, in ravno sedaj za velikonočne praznike se je bati hudih poročil iz Macedonije.

Carigrad, 29. aprila. Konzuli velesil so dognali, da krvav napad

LISTEK.

Koristka.

Povest.

(Dalje.)

„Da, Olga, vi ste se spremenili, ne jaz“ je rekel Kobe, in obšlo ga je žalostno spoznanje, da je pri kraju duševna harmonija, ki je vladala med njim in med Olgo. Poznal jo je še kot malo dete, videl jo je kako je rastla in se razvijala, varoval jo je in jo negoval, kakor bi bila njegov otrok in zato ga je sedaj bolelo, da jo je izgubil. „Samo tega ne razumem, kako ste se mogli tako spremeniti.“

„Tega sama ne vem. To se je že dolgo v meni pripravljalo. Tako, kakor se pripravljala v človeku kaka težka bolezen. Morda odzdravim ali pa premrem.“

„Tega je kriva edinole ta nesrečna družba“, se je jezil Kobe. „Odkar stahujejo ti ljudi pri Vas, odkar poslušate njihove bedaste prepire o pomenu življenja in o namenu človeka, od tedaj se vrši v vas ta notranji preobrat.“

„Motite se, gospod Kobe. Res je, da poprej nisem nikdar premišljevala o takih rečeh. Zadovoljna pa zaradi tega nisem bila in srečna tudi ne. Vedno

me je mučilo neko hrepenenje, ki ga tedaj nisem razumela, neko kopnenje po tujem in neznatem. Ko sem potem začela občevati s temi ljudmi, ko sem začela čitati njih knjige, je bilo tako, kakor bi se razmikale pred menoj megle. Ti razgovori in te knjige so le pospešile moj razvoj; spoznala sem iz njih, česar bi me bile izkušnje sčasoma gotovo naučile.“

„To so same domišljije; ti neumni pogovori in te vam še nerazumljive knjige so vsega krive. Zmešale se vam pojme in pregnale notranji mir.“

„Ne, gospod Kobe. Verujte mi, da ni tako. Kar sta govorila danes Lipe in Jaklič, to sem že dostikrat slišala v različnih oblikah. Okužilo me to ni, kakor morda vi mislite.“

„Pač, pač, Olga.“

„Ne! Verujte mi, da ne! Lejte, po moji sodbi so Lipe in njegovi prijatelji prenapeti ljudje, dobrasrčni ljudje so, ki res tako mislijo kakor govorijo. Čas h tudi delajo tako, kakor govorijo; ali ti hočejo z glavo skozi zid in to je neumno. Rada jih imam vse, ali zdi se mi, da niso resni. Jaklič in njegovi prijatelji so pa norci, kratkomalo norci.“

„Davi ste pa ravno tako govorili, kakor Jaklič ali pa rdeči krojač.“

„Davi sem posebno hudo občutila

svojo bedo. Tako rada bi bila šla z doma, tako me je mikalo na zrak, med ljudi, a nisem mogla. In takrat me je obšla taka mržnja do vsega sveta, kakršne dotlej nisem poznala.“

Kobe je zmajeval z glavo in blede njegove ustne so šepetale: „Jaz vas ne razumem. Olga, jaz Vas ne razumem.“

„Ah, gospod Kobe, saj jaz sama sebe več ne razumem“, je vzkliknila Olga „samo to čutim, da se je v meni vse spremenilo. Tako mi je, kakor da se je v moji duši nekaj podrlo; tako, kakor da je bil v moji notranjosti napravljen oder, na katerem so stali kipci raznih vzvišenih boginj, modrosti in kreposti, ponižnosti in vdanosti in še mnogo drugih. A potegnil je ostri veter življenja in spoznanja. Ta oder se je podrł, te boginje so se razletele na črepinje in ostalo je samo pekoče neutišno hrepenenje. Saj sem vam že rekla, da so se razmeknile goste megle, ki so mi zakrivala razgled. Zdaj vidim daleč naokrog; v solnčnem svitu leži pred menoj krasen vrt, poln zelenja, dehtečega cvetja in srečnih ljudi. Na ta vrt hočem priti; pravico imam do tega, kakor vsak človek. A ta vrt leži daleč pred menoj. Pred vrtno je globoka voda. Čez to vodo moram priti, če hočem na ta vrt in jaz hočem, ho-

čem, hočem — pa če bi se tudi pogreznila v blatnih [tolmunih] te vode.“

„Olga, ali se vam blede?“ Stari solicator se je ustavil sredi ceste. Prestrašeno je gledal to drobno dekle, ki je stopalo kraj njega. „Olga, kar tu pripovedujete, to so blazne fantazije.“

„Ne! Jaz sem žejna in lačna življenja in sreče in ne maram končati v tem smradu in v ti bedi, v kateri zdaj živim.“

Govorila je strastno in skoro kričaje; govorila je s tisto divjo enerģijo, ki se pojavi, kadar je človek že premagal vse pomisleke, vse privzgojene nazore in vcepljene predsodke ter ne pozna nobenih obzirov več.

Kobeta je obšlo globoko usmiljenje do tega dekleta, ki je tako divje hrepenelo po uživanju in po sreči. Z nekako slovesnostjo ji je rekel:

„Gospodična Olga,“ poznam Vas, kar ste na svetlu Vem, da ste pravzaprav mehkega srca, srca, ki želi ljubezni in ki zna ljubiti; vem, da Vas zatirajo in izkoriščajo, da Vam kruti ljudje bijejo v obraz in teptajo Vaša čuvstva. Vse to vem. Vem tudi, da moje besede nimajo nobenega vpliva več na vas, da moje svetinje ne najdejo več odmeva v vaši duši. A vendar Vam moram zaklicati zadnje svarilo: Zašl ste

na pot, ki ni prava, vsaj po mojem mnenju ne. Želim vam, da bi bili pri vseh svojih korakih previdni in da bi bilo vaše srce mirno in pripravljeno na vse, kar Vas utegne zadeti — ko boste bredli čez ono široko vodo, polno blatnih tolmunov, da dosežete vrt sreče in življenja. Želim Vam to, kajti sicer se zna zgoditi, da se boste morali nekega dne odpovedati vsemu, po čemur hrepenite — in da boste sramotno in brez dostojnosti obtičali v tolmunu ali se potopili v reki.“

„Ah, gospod Kobe, vi ste dobri in poštini; kakor kos dobrega domačega kruha ste, in lahko mi verjamete, da ga ni na svetu človeka, ki bi ga imela tako rada, kakor Vas.“ —

„Čestitam, čestitam,“ se je posmehljivo oglašil Jaklič, ki je prav v tem trenutku izza vogala šentjakobskega župnišča zavil na glavno cesto in je slišal zadnje besede. „Mislim sem, da je gospod Kobe kot don Juan že stopil v zaslužni pokoj, sedaj pa vidim, da sem živel v velikanski zmoti. Čestitam, čestitam.“

„Pustite te neumnosti“, se je jezil Kobe. „Z gospodično sva govorila o tako resnih rečeh.“

(Dalje prih.)

grške čete na Zagoričane ni bil namenjen bolgarskim vstajem, ki jih v teh krajih sploh ni, temuž so krvo- ločni Grki najbrže vsled verske mrž- nje napadli mirno k maši gredoče Bolgare. Med strašno razmesarjenimi mrtveci je bilo pet deklet izpod 17 let, nadalje 3 žene in 53 mož.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 30. aprila. Danes se razglasijo naredbe glede verske svobode starovercem in glede od- prave verskih omejitev za rimske ka- tolike in pripadnike drugih kristjan- skih veroizpovedanj, kakor tudi glede mohamedanov.

Varšava, 30. aprila. Zaradi de- monstracij šolskih oblastnj je sklenil finančni minister, da se zapro vse privatne trgovske šole ter se ne dajo več koncesije za take šole.

Francija in papež.

Pariz, 30. aprila. Da hoče Va- tikan očiten boj zoper Francijo za- radi ločitve cerkve od države, pove- dal je papež dne 19. t. m. pariškemu kanoniku Jaspardu, ki je bil v Rimu. Ko je bil razgovor o položaju kato- liške cerkve na francoskem, je rekel papež: »Ne bojte se ničesar! Imejte pogum in zaupanje. Ker je božji mojster hotel ustanoviti bojujočo (?) se cerkev, moramo biti vedno pri- pravljene na boj. Boj je brezdvomno motenje reda, toda za napadene je umevno, da se upirajo.« Nadalje je povedal papež, da bo o pravem času spregovoril francoskim škofom, ka- kor brž bo treba prijeti za orožje. Nikakor pa neče »sovražnikom« po- prej pokazati orožja. — Vsakdo bo razumel, da papež gozi iz istih vzrokov, kakor laja ponoči pes na vasi. Pes namreč ne laja zaradi vasi, temuž zaradi sebe.

Občni zbor „Slov. pla- ninskega društva v Ljub- ljani“

se je vršil v soboto zvečer v »Na- rodnem domu«. Udeležba je bila prav povoljna. Predsednik, g. prof. Oro- žen, je v svojem nagovoru povedal, da društvo lepo napreduje, zakaj v pretečenem poslovnem letu je naraslo število članov za 300, tako da šteje osrednje društvo s podružnicami vred 2200 članov. Valed smrti je izgubilo društvo 8 članov, med temi dva ve- lika društvena odbornika gg. Ro- dčeta in Škrjanca, ki sta volila društvo lepe zneske. V znak sožalja za umrli so se zborovalci vzdignili s sedežev. Nadalje je povedal, da so se pretečeno leto ustanovile štiri nove podružnice, in sicer šaleška, cer- kniška, tržaška in idrijska. Med dobrotniki je omenjal posebno ministrstvo notranjih zadev in želez- niško ministrstvo, nadalje mestni za- stop ljubljanski, posejilnice, korporacije in posameznike, od kojih je dru- štvo prejelo večje zneske. Končno se je spominjal rodoljubnih dam — med njimi v prvi vrsti gospo dr. Kušar- jeve — ki so nabirale prispevke za opravo Kadilnikove kočnice na Golici in Aljažvega doma v Vratih.

Poročilo tajnika g. Haupt- mana priobčimo jutri.

Blagajnik g. dr. Förster je po- ročal o računskem zaključku in bi- lancu za leto 1904 in o proračunu za leto 1905. Dohodkov je bilo 15 527 K 89 vin. (koče so donesle 5303 K 26 vin.), izdatkov pa 17 196 K 44 vin. (koče so veljale 9544 K 61 vin.). Po- temtakem je primanjkljaja 1668 K 55 vin. Društvena imovina (koče, po- sestva, pohištvo itd.) znaša 37 546 K 40 vin. Pasiv je 17 046 K 55 vin., po- temtakem je čiste imovine 20 499 K 85 vin. ter se je društveno premo- ženje zadnje leto povečalo za okroglih 5090 K. Proračun za leto 1905 izka- zuje 13 146 K dohodkov in 11 300 K 60 vin. izdatkov, potemtakem pre- bitka 1845 K 40 vin. Vsi računi so bili v lepem redu ter so se odobrili.

Na predlog g. dr. Kušarja, ozi- roma g. prof. Borštnerja je bil iz- voljen enoglasno s vzklikom dose- dajni odbor, namreč gg.: dr. Vlad. Förster, Jaroslav Förster, Jos. Hauptman, Fr. Korošec, Mi- kuš, Oražen, dr. Tomineš in Verbiš, za namestnika pa Ivan Mlakar in Šusteršič (mesto od- stopivšega A. Verovška). Za pregled- nika računov sta bila izvoljena Iv. Mejaž in Henrik Lindtner.

Pri raznih nasvetih je predlagal g. dr. Kušar, naj bi društvo v ča- kalnici novega poslojpa mestne hra- nilnice razstavilo slike najlepših po- krajaj v ličnem albumu. — Gosp. dr. Oblak se je izrekel proti gradnji

planinske kočice na Javorniku ter vprašal, v koliko je pri tem angaže- vano osrednje društvo. Odgovorjal je g. dr. Förster, ki je povedal, da osrednji odbor ne more podružnici braniti gradnje, zakaj podružnica zgradi kočico brez subvencije. V de- bato so posegli v prilogi koči gg. Mandelj, dr. Kušar, Orožen in Gregorec. — G. A. Bag je opo- zarjal, kako važnosti bi bilo, da se spravijo slike naših zanimivih pokra- jin v mednarodno panoramo, kakor se je deloma že obljubilo. Odgovar- jal je g. prof. Macher, da je za- deva v najboljšem tiru ter so slike že naročene. Nato je predsednik za- ključil sejo, nakar je g. prof. Ma- cher otvoril razstavo slik amaternih fotografov, navajal razstavljalce ter pojasnoval razstavljene slike. Udele- žilo se je razstave 12 fotografov, in sicer: 1. inženir M. Klodič p. l. Sa- bladovski (5 oljnatih slik Triglav- skega pogorja, in sicer: Aljažev stolp ob solnčnem vzhodu, Kredarica s Tri- glavom. Vodnikova kočica na Velem polju, Triglav z Bohinja in Marije Terezije kočica pogledom na Triglav). 2. P. Metod Schinditz 50 dia- pozitivov za stereoskop (jugoslovanske pokrajine) ter še 16 večjih pokrajins- kih slik in študij. 3. Josip Zazula, davčni kontrolor v Idriji, 5 slik po- snetih z Javornika, idrijske pokrajine in rudnik. 4. Melhijor Rautar 12 slik izpod Mangarta. 5. Pavel Ška- berne 20 slik Triglavskega pogorja, Ljubljane in okolice. 6. Ivan Lam- preht je razstavil sliko »rajnega« Zigertova stolpa. 7. A. Gregorec 3 slike iz »Pekla«. 8. Srečko Ma- golič 10 slik (študija, Vrata, Peko, ladja na morju itd. 9. Jos. Kavčič 18 slik Višarj od raznih strani in ob raznih prilikah. 10. Leo Rogel (iz Peka). 11. Brezimski je poslal 2 slike Bohinjskega jezera in 12. Trža- ška podružnica je poslala sliko nove čudovite podzemne jame »Dimnice«. Slike, posebno starejših amaterev, ki so že pravi umetniki, so bile res krasne ter so ostale razstavljene še v nedeljo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. maja.

— **Nadvojvoda Josip Fer- dinand** je imenovan polkovnikom, ostane pa za sedaj še v Ljubljani. Imenovan je tudi imeteljem pešpolka št. 45. Tem povodom mu je vojaška godba priredila sinoči serenado.

— **Ljubljanski obč. svet** ima v torek dne 2. t. m. ob šestih zvečer sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o izidu letošnjih dopolnilnih volitev v občinski svet, dalje volitev podžupana, osmero stalnih odsekov in dopolnilne volitve v posebne odseke. Nadalje poročila o dodatni dovolitvi kredita za neke poprave v mestni ljudski kopeli; o prošnji dirkališke zadruge za odpis najemnine; o magistrat- nem dopisu, tihočem se občinskega sveta sklepa, da bi se najemščina za mestno košnjo pobirala takoj pri li- citaciji; o županovem dopisu v zadevi nakupa »beškega naučnega slovnika«; o prošnji »Slovenskega planinskega društva« za prispevek k nakupu fo- tografrskega aparata za stereoskopne slike; o podaljšavi kanala od Rimske do Tržaške ceste; o napravi kanala v Škofjih ulicah; o računskem sklepu zgradbe mestne dekliške osemrazred- nice pri Sv. Jakobu; o spremembi parcelacije posestva »Kmetake poso- jilnice ljubljanske okolice« ob Dunaj- ski cesti in Sodnjiskih ulicah; o na- pravi novega kanala z Miklošičeve ceste do Ljubljane; o spremembi regulacijskega načrta ob domobranski vojašnici; o prošnji šolskega vodstva na Karolinski zemlji za dodatni pri- spevek za samoučila; o prošnji stol- nega kapitlja za odpis zneska 96 K 38 vin. za večjo porabo vode v Me- djatovi hiši; o podelitvi službe načel- nika popisovalnemu uradu; o prošnji neke uradniške vdove za zvišanje pokojnine; o prošnji neke uradniške vdove za podporo; o prošnji za po- vrnitev pogrebnih stroškov po vdovi nekega mestnega uslužbenca; o po- višanju kredita za kurjaške plače pri zajemalnici v Klečah; o nekega elek- trarniškega uslužbenca prošnji za tri- mesečen dopust in bolniško podporo.

— Neverojetna umazanost.

Takozvana Medjatova hiša na Dunaj- ski cesti je last stolnega kapitlja. Kako so rajno Medjatovko duhov- niki na smrti postelji pestili in tr- pinčili, da jim je zapustila svoje ve-

liko premoženje, o tem vedo starejši Ljubljancem marsikaj zanimivega povedati. Kapitelj je dobil torej hišo zastonj in vleče iz nje prekrasne dohodke. Izvzlie temu, izvlie dejstvu, da ima stolni kapitelj sploh velikan- sko premoženje, ga ni sram, beračiti pri mestni občini, naj mu mesto da- ruje 90 K, bari devetdeset kronic, za preveč porabljeno vodo v Medja- tovi hiši. Stolni kapitelj ima milijone denarja in berači pri občini za 90 K! Z dnevnega reda jutrišnje seje ob- činskega sveta je razvideti, da pride ta prošnja že jutri na razpravo. Ra- dovedni smo, kak odgovor dobi ka- pitelj; upamo, da bo primerno zaslojen.

— **Za državnozborski mandat Maribor-Ptuj**, ki ga je imel dosedaj dr. Wolffhardt, še nemška ljudska stranka ni dolo- čila kandidata, oziroma se je menda zgodilo to včeraj, ker je mariborski župan sklical župane mest in trgov v tem volilnem okraju na posveto- vanje. Svoje kandidate po postavijo tudi Schönererjanci (nekega Wastiana iz Gradca), socialni demokratje in Slovenci.

— **Cerkev je na prodaj** v Volči v Poljanski dolini. Ljudje so prišli ob običajno mašo, ker so na velikonočni ponedeljek — plesali. Farji so znoreli in so vzeli ljudem mašo — zdaj se pa cerkev proda za vsako ceno. Kaj ko bi nekateri rodoljubi zložili denar in kupili cerkev ter jo priredili za gledališke predstave?

— **Vojaška vest.** G. dr. Jos. Strašek, okrajni zdravnik v Bre- žicah, je postal asistentni zdravnik pri 87. polku.

— **Socijalni demokratje** praznujejo parafialno 1. majnik. Iz- dali so tem povodom poseben sla- nostni spis. Dopoldne so imeli v ka- zini zborovanje.

— **Različni dopisniki** v ravnanje. Zgodi se večkrat, da dobivamo dopise, važne in nevažne. Eden se podpisuje »napredna stranka«, drugi podpisuje »Liberalci« ali kaj po- dobnega. Zgodi se tudi, da dobi- vamo ogorčena pisma, zakaj teh do- pisov nismo priobčili. V splošno ra- vanje povemo, da takih dopisov načeloma ne priobčujemo. Kdor hoče, da kaj priobčimo, se mora podpisati. Ako ga poznamo in vemo, da je verodostojen, je prav, ako ga ne poznamo, se informujemo o njem. Anonimnim dopisom pa je naš list zaprt.

— **Odbor »Društva slov. književnikov in časnikar- jev«** prosi vse one gospode, ki so prijavili svoj pristop k društvu, da pošljejo svoje prispevke na naslov društvenega blagajnika gosp. J. Dimnika, vodje 1. deške ljudske šole v Ljubljani. Časnikarji in knji- ževniki po poklicu plačajo vstop- nine 2 K in mesečnino po 1 K, drugi književniki in časnikarji pa vstopnine 2 K, mesečnino pa 50 v. Odbor prosi izvenljubljanske člane, da agitirajo za društvo in marljivo nabirajo podporne člane!

— **Izredni občni zbor dru- štva ljubljanskih posestni- kov** se je imel vršiti dne 29. m. m. pri Maliču. Na zborovanje pa je došlo samo kakih 10 hišnih posestnikov, radi česar je bilo seveda nemogoče vsako razpravljanje in sklepanje. G. dr. Gre- gorič je rekel, da ne ve, ali naj se skliče drug občni zbor ali pa naj se sploh nikdar več ne skliče.

— **Ljubljansko prasto- voljno gasilno in reševalno društvo** je priredilo v soboto zvečer svojemu načelniku, gospodu Ludo- viku Striclu, ki je praznoval ta dan 30letnico kot izvršujoči član tega dru- štva in 30letnico svojega dimničarskega obrta, bakljade in na to slavnostni večer v hotelu »Ilirija«. Kakor baklada, tako je tudi slavnostni večer bil do- kaz, kako priljubljen je bil jubilar pri društvu in koliko simpatiji živa med občinstvom. Zadnje se je pokazalo pri bakljadi, ko je mnogobrojna množica živahno klicala slavljenca krepki »ži- vio«, prvo pa pri obojem. Ljubljanski ognjegasci so se polnoštevilno udeležili bakljade in slavnostnega večera. Zad- njega se je udeležil tudi gospod župan Ivan Hribar. Podnačelnik Turk, ki je predsedoval slavnostnemu večeru, je v svojem govoru omenil, da zaslu- ge, katere si je stekel Stricel tekom 30 let pri društvu, niso malenkost, ampak ve- like važnosti. Stricel je bil vedno in vsak čas na svojem mestu, kadar se je šlo za korist bližnjega, in se ni strašil nobene nevarnosti, nobene nesreče. Da je društvo na takem mestu, kot je dan- danes, je predvsem zaslu- ga Stricleva, za kar mu ve hvalo vsak, ki pozna eminentno socijalno važnost gasilnega

in reševalnega društva. Izročil je potem gospodu Striclu zlato uro z verižico; na uri je stal napis: »Gasilno in reše- valno društvo svojemu načelniku«. Go- spod župan Hribar je omenjal mnoge zaslu- ge Stricleve tekom njegovega de- lovanja; zato je bil odlikovan pred par- leti, da je postal častni ravnatelj. Na- pije mu nato in mu zakliče krepki: »Na pomoč!« Gosp. Stricel se je nato zahvalil za izkazano mu prijaznost. Kar je storil, stoji je samo iz dolžnosti, ki ga veže napram svojemu bližnjemu. Da se je društvo tako lepo razvilo, ga priručno veseli, priznati se pa mora, da je to bilo mogoče le v združenimi močmi. Kakor se je do zdaj trudil, da izvršuje to nalogo, tako bo tudi v pri- hodnje po svoji moči delal vedno v prosep društva. Gromoviti »živio« in »na pomoč!« — klici so zazorili na to med ognjegasci. Gospodu jubilarju so doble brzojavne čestitke iz Vevč, Litije (dve), Borovnice, Kamnika, Ribnice, Vrhnike (dve), Karlova, Krškega, Škof- ljice, Boh. Bistrice, Gradca (dve), Bleda, Radovljice, Vižmarje (dve), No- vega mesta in Opatije. Vse to in mno- gobrojni govori ognjegascv je pričale, da je za društvo gospod Stricel duša, brez katere bi društvo ne moglo živeti. Njegova prijaznost je ljuba vsakemu, zato so mu pa tudi vsi brezmejno vdani. Slavnostnega večera so se udeležili tudi načelniki zunanjih gasilnih društev, kot iz Gameljnov in od drugod. Da je dru- štvena godba neumorno in pohvalno svirala in da je pevski zbor ljublj. ognje- gascv točno in častno rešil svojo na- logo, je mnogo pripomoglo, da se je slavnostni večer tako lepo izvršil. Jubi- laru pa kličemo: Na mnoga leta!

— **Javna vinska pokušnja** v tukajšnji deželni vinski kleti je nočoj od 7.—9 ure.

— **Slučaj ali zločin?** Iz Zgor. Šške se nam piše: Za Matja- novo ledenico so našli štrajkujoči mizarli 26 m. m. popoldne mrtvo žensko. Bila je to Mina Potočnik, 74 let stara revna sanica. Kot sestra rajne Marotovke je imela kot v hišici za Matjanom. Nikdo v hiši stanujočih zapuščene revice ni po- grešal. Ležala je blizu svojega doma v hribu vso noč do drugega popol- dne mrtva in, kakor ljudje sploh so- dijajo, zadavljena. Glavna ruta je ležala ob strani, jopič in krilo raz- trgano, deloma krvavo, vrat temno višnjeve. Na lici mesta ni bilo oglada. Javnost pričakuje, da bo uradna preiskava razjasnila skriv- nostno smrt stare Mne.

— **Justični erar kot in- kvizitor!** Na velikonočno soboto letos je »Slov. Narod« prinesel no- tico o kranjskogorskih sodnih in davčnih uradih, ki so milo rečeno, za uradništvo, ki je obsojeno živeti dan za dnem v tistih zaduhlih kamrah na pol razpadle bajte — morilna jama! Posestvo, kjer so nastanjeni ti uradi, je državna lastnina in kdor se hoče prepri- čati o naravnost škandaloznem upra- vljanju državnih organov — višjih namreč! — naj pride v Kranjsko goro. Strehe so luknjičaste, da lije ob deževnem času curkoma v po- slojpa, okna razpadla, deloma brez šip, peči razbite — skratka celo po- sestvo napravlja vtis mandžurskega bojišča. In tu notri mora državi v zvesto in zelo pridno uradni- štvo, ki je baš sedaj vsled gradbe nove železnice z delom kar najbolj preobloženo, prebiti cele dneve, tedne, leta... Ali je potem čudno, da uradniki bolehalo, trpe velike bolečine po bolnišah ali pa znore... Vskakuje se še v spominu žalostna usoda davčnega kontrolorja Jereba, ki je bil eden najdelavnejših uradni- kov davčnega resorja in ki je šel, se izgubil in ni vrnil nikoli več. Vzrok? Slabi uradni prostori, ki so vplivali, zelo na živčevje tega uradnika. Naj navedemo le par detajlov. Zaporj sodišča so neprestano napolnjeni de- lavcev in drugih ljudi iz Hrušiča. Pod temi zapori ima stanovanje sodni sluga Lukesch. Strop v njegovem stanovanju se je pobesil, počil je že in bila je velika nevarnost, da se strop udre in pokoplje celo družino. Vse to justični erar dobro vé, ali gane se ne. Da se prepreči nesreča, morali so strop podpreti v tramovi. Ob deževnem času lije (to je edino pravi izraz) skozi vežo v to stano- vanje voda... Kakšne pa so raz- mere sploh označuje to dovolj de- jstvo, da je nedavno neki zdravnik, ki je imel opravka pri sodišču (za- porih) nalezel nekaj malega; kaj, to si lahko vsak misli. Pozimi vlada v uradnih prostorih silen mraz, ker so peči nerabne in razbite ter so pod pisarnami prostorne kleti. Kako pri- jetno je v teh pisarnah se razvidi iz tega, da so uradniki v roke in noge ozeblji, ali dobili protin ali pa celo kaj hujšega, kakor n. pr. gospod o. kr. kancelist Zirovnik, ki je težko zbolel. Razvalina, kjer so nastanjeni uradi pa hrani v sebi tudi vsopolno raznega mrčesa. Nič nenavad- nega ni, če pride neenadoma iz ka- koga kupa aktov na dan škorpil-

j on. Tudi na stenah v pisarni a- mnogokrat pojavijo te jedne živalice, ki so — po innerju justičnega erarja — vendar zelo nedolžna bitja. Zidi justični erar po mestih cele palače za sodne in davčne pisarne; po da- želi pa so prisiljeni biti uradniki mnogokrat v luknjah, ki bi se jih vsak delavec branil in to upravičeno. Medtem pa presega uradni pro- stori v Kranjski gori vse meje. Ta- kih uradnih pisarn ni najti niti v Bra- Turškem. Uradnik, ki je imel ne- srečo, biti obsojen na take, vsaki hi- gijeni in zdravju naravnost v obra- bijoče pisarne, je prisiljen k poča- nemu samomoru. In to je škanda- avstrijske sorte. Omenjeno je že, da sta baš kranjskogorska sodnija in dar- karja sedaj z delom daleko preoblo- ženi. Ta bi moral tudi justični erar storiti svojo dolžnost. Pa je ne- Oa molči in s kruto svojo roko opravlja rabeljski posel. To je mo- der na in kv i z i o i j a! Uradna po- slojpa v drugih deželah so dostikrat naravnost vzorna. Zakaj se zane- marja ravno Kranjsko? Ali na Kran- skem ni davkoplačevalcev? Slučaj kranjskogorski kaže, da je treba vs- venskim državnim poslancom tudi- glede te justične in državne svetke, storiti potrebo, da ne zraste ta cvet- lica do neba. Iz humanitarnih ozi- rov pa je potrebno, da se mučeni- kom v Kranjski gori naglo dá zado- ščenje s tem, da se preskrbi nove uradne prostore. Ojalsi smo ta slu- čaj, ker je jako značilen, in priporo- čamo merodajnim krogom, da o tem premišljajo!

— **Kdaj se stori smrten greh?** To vprašanje je rešil jezuiti- Kunetelj velikonočni ponedeljek na prižnici v Gurjah pri Bledu. Dajal je: Če pride fant k dekletu vasovaj, je to že smrten greh, pa naj on zunaj pod oknom kleči in rožni venec moli in če tudi dekle v sobi isto dela. Mi pa mislimo, da so tako- stroge postavbe določene le za lajke za »gospode« ni takih tiranskih kru- tosti.

— **»Slovenskega planin- skega društva« podružnica za kranjski okraj** priredi pri- hodnji čas sledeče izlete: 1. v nede- ljo dne 7. majnika čez Sv. Jošt-Sz. Mohorja Jamnik v Kropro in Kamno- gorco. Ohod točno ob 7. uri jutraj. Pri neugodnem vremenu preloži se ta izlet na 21. majnika. 2. V četrtek 1. junija, na praznik Vnebohoda čez Sv. Katarino Grmado v Škofjo Loko. Ohod z vlakom jutraj ob 6.26. Povratek zvečer po dogovoru z vla- kom ali vozovi. Pri neugodnem vre- menu preloži se ta izlet na nedeljo 4. junija. — 3. Za v nedeljo dne 14. maja vabi pa tržaška podružnica k izletu v Divačo, oziroma v divaško vilenico (amo), katera je prešla sedaj v last planinskega društva in se od- likuje po posebni krasoti in čistosti kapnikov. Jama bode ta dan posebno krasno razsvetljena, popoldne pa v Divači ljudska veselica na prostem. Voznina iz Ljubljane do Divače bode za ta izlet najbrže znižana ter se nudi takrat prav ugodna prilika za obisk kraskega sveta. Podružnični odbor vabi najljubnejše k udeležbi. — Opomba. Za posamezne izlete ne bode cirkulirala še posebna pola. Eventualna pojasnila daje radovalno- podružnično predsedništvo in tajni- štvo. Meseca junija slede najbrže iz- leti k svečanosti otvoritvi kočice na Golici in na Višarje, o čemer sledi svoječasno obvestilo.

— **Učiteljsko društvo za radovljiški okraj** ima v četrtek, dne 4. maja t. l., popoldne ob polu 3. uri na Jesenicah poleg hospitacije v 3. in 4. razredu tudi svoj redni občni zbor z navadnim spredom.

— **Semenj v Selcih.** V sredo, dne 3. maja, bo v Selcih letni živinjs- ki semenj. Na ta semenj se opozar- jajo vsi živinorejci in kupčevalci z živino. Nadejati se je, da se postavi na semenj mnogo lepe živine.

— **Ustanovni občni zbor telovadnega društva Ilirski Sokol v Ilirski Bistrici** vršil se je pretečeno nedeljo ob precej- šnjem številu gostov, kakor tudi do- mačinov. Občnega zbora udeležili so se: telovadni društvi »Sokol« iz Po- stojne in Voloske po deputacijah in podstarosta ljubljanskega »Sokola« g. dr. Vladimir Ravnihar, kateri je v kratkem razložil ideje in namen So- kolstva v sedanjem času. Občni zbor izvolil je nastopni odbor: Starosta Simsa Josip; podstarosta Domladis Albert; načelnik Jerala Janko; odbo- rniki, Batista Anton, Bile Robert, Lu- dvik Avgust, Strnad Radovan, Znidar- šič Anton in Znidaršič Josip. — Kot prvi ustanovni član (l. vrste) telovad- nega društva »Ilirski Sokol« so »Ro- jaki živeči v Trstu«, kateri so po- slali znesek 100 K. Društvo ima do- sedaj 63 izvršujočih in podpornih članov.

— **Ukraden ameriška pisma.** Valed naredbe celjskega okrož. sodišča se okoli Celja in Zi- danega moštu še nadalje iščejo ame-

riška pisma, ki so bila na vlakcu poka-
rađena in izropana denarja. In res
so orožniki blizu Zidanega mostu ob
železnici in po jarkih našli še 71 od-
prtih ameriških pisem, dočim je neki
pismoonaša blizu Trboveji tudi našel
še 40 takih pisem. Zaprti poštni
poslušbenec Nemetz trdovratno taji.
— **Strela je udarila** na ve-
liko soboto v stolp župne cerkve v
Martnem pri Slov. Gradcu. Od strelo-
voda je odletela strela ter oplazila
nekdo deklico tako, da se bori s
smrtjo.
— **Umrla** je v soboto na
bledu gospa Marjeta Pretnerj. roj.
Pogačar, mati tržaškega odvetnika
dr. Mateja Pretnerja.
— **Garnizija v Kanalu.** Dne
23. m. m. je prišla nova garnizija v
Kanal. Vojaki so sami kranjski Slo-
vencei. Sprejem vojaštva je bil narav-
nost imponenten.
— **Veliki slavnostni izlet**
v Divačo privedi tržaška podruž-
nica Slovenskega planinskega dru-
štva v nedeljo, dne 14. maja t. l., da
se posebnim sijajem praznovanja pre-
vezuje uprave divjaške vilenice (Cesarjevi-
č-Rudolfove jame). Že nekaj mesecev
se pridno popravlja v jami, zame-
njavajo ograje, popravljajo in napra-
vijo pota itd. Poprave in pa, da se
razširi po širnem svetu glas o pre-
krasnih divotah tega podzemeljskega
doma, zahtevajo ogromnih žrtv. Pod-
ružnica je nabavila večje število
acetilenskih svetilk, da na posebno
šaroben način razsvetli jamo. V ne-
deljo, dne 7. maja je preskušnja raz-
svetljave. Olor se ne straši stro-
škov, da pokaže dne 14. maja ta
kranjski biser v polni krasoti. Vrše
se pa tudi v Divači priprave, da se
sprejmo izletnike na uprav presrčen
način. Lokaini odbor divjaški pri-
pravlja lep sprejem. Tržaška pod-
ružnica in osrednji odbor sta prosila
za znižano vožnjo za to priliko in
ni dvoma, da bodo železniške uprave
ugodile. 1. Testa bo vozil jutraj po-
saben vlak. Takoj po prihodu vlak-
ov bo poset jame in bo ista slav-
nostno razsvetljena od 10. ure ju-
traj do 3. popoldne. Igrala bo v jami
godba. Narodna društva se že gla-
šajo in se jih mnogo udeleži korpo-
rativno z zastavo, kar bo dalo tej
slavnosti veselovinski značaj. Po
obedu se vrši v prekrasni dolinici
pri Divači velika ljudska veselica
in na večer sredi vasi ljudski ples.
Pri veselici bodo nastopala razna
pevska društva ob zvokih godbe.
Natančnejši program se pričobi pra-
vočasno. Iz Trsta je pričakovati
ogromne udeležbe in upamo, da ta
dan prihite rodoljubi iz vseh pokra-
jin občudovat naše podzemeljske le-
pote, kakaj — kakor zatrjujejo dobri
poznavalci jam — presega nežna
lepota divjaške jame v marsičem celo
postojnsko jamo. Radi obeda v Di-
vači je potrebno, da društva, kakor
tudi posamezniki javijo odboru tr-
žaške podružnice »Slovenskega
plan. društva (Trst Via Chiozza 8)
pravočasno svojo udeležbo. Dne 14.
maja vsi v Divačo!

— **Požar** je upepelil 23. aprila
v Kopru hišo z vsem poslopjem. »Pic-
colov« dopisnik je že pohvalil svoje
ognjegasce, le tega ni povedal, da so
bili pijani in da je moral občinski
stražnik enega proč spraviti, ker se ga
je bil preveč nalezal. »Picc.« dopisnik
pa ni videl čuvajev iz kaznilnice, kate-
rih je bilo najmanj 12 in ki so s svojo
brizgalnico prihiteli na pomoč in ome-
jili ogenj, da se ni razširil na bližnje
hiše. Tudi civilisti ni videl »Piccolov«
dopisnik, čeprav so neumorno pomagali
goniti kaznilnično brizgalnico. Slabo
vidi »Piccolov« dopisnik!

— **Noč je vzela** nekako v
sredi tedna komptorista Karola Ra-
beka in slaščičarja Ivana Gottharda
s Starega trga. Gotthard je vzel s
seboj ves denar in se celo hranilni-
čnim knjižkam svojih otrok ni pri-
zanesel. Popustil je tudi več dolgov.
Šla sta gotovo v Ameriko, ker sta še
iz morskega pristanišča poslala »zad-
nji pozdrav« v Ljubljano.

— **Dekleta, ne kažite pr-**
stanov! Dne 8. pr. m. je mizarski
pomočnik Martin Z. toliko časa na-
govarjal natakario Marijo Gorjančevu,
da mu naj pokaže prstan, da ga je
res dobil. Z. je prstan dal na prst in
odšel. Ko je pa čez par dni Gorjan-
čeva zahtevala svoj prstan nazaj, se
je začel Z. izgovarjati, da se mu je
strl in ga je dal v popravilo, potem,
da ga je izgubil, a slednjič pa je pri-
znal, da ga je v neki kavarni še isti
večer zapil.

— **Pretep.** V soboto ponoči je
nastal v neki gostilni na Žabjeku
med vojniki in civilisti prepir, ki se
je končal s pretepom. Treba je bilo
treh krepkih policijskih moči, da so
napravili mir s tem, da so osem naj-
hujših pretepačev spravili pod ključ.

— **Specialist.** V soboto pono-
či je bila v veži nekega tukajšnjega
hotela podobarju g. Ivanu Petroviču
vzeta koleasa acetlen svetilka, vredna
11 K. To je že četrti slučaj, da pono-
či nekdo krađe svetilke s koles.

— **Tatvina.** Hlapcu Ivanu Ko-
smaču je neki tat ukradel iz kovčega
4 K vredno srajco. Tat, ki je znan, si
je takoj prebral službo.

— **Pobegnili** je v soboto 13. etni
kurjačev sin Jožef Klemenc iz Spod-
nje Šiške št. 213. Deček ima rjavo
obleko, kratke hlače, črne nogavice
in bel slamnik. Deček je najbrže ušel
zaradi slabega spričevala.

— **Poseben vojaški vlak**
je šel sinoči ob polu 12 skozi Ljub-
ljano. Peljal je iz Galicije bataljon
lovcev, ki bodo baje stacionirani ob
italijanski meji v obližju Kormina.

— **Izpod policijskega nad-**
zorstva je pobegnul 44. etni Pavel
Omejs iz Medvoda.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj
se je odpeljal z južnega kolodvora
v Ameriko 10 Slovencev in 20 Hrvatov,
nazaj pa je prišlo 40 Hrvatov. V Me-
ran je šlo 150. v Schebs 160. v Ino-
most 90. v H. b. pa 70 Hrvatov. 70
Slovencev je šlo v hrvatske šume,
170 laških zidarjev se je peljalo na
Dunaj. 100 Hrvatov je šlo iz Haba
domov. — V soboto je šlo v Ame-
riko 9 Hrvatov in 9 Slovencev. 150
laških zidarjev je šlo v Zagreb in
Budimpešto, 84 slovenskih tesačev je
šlo na Korosko, 43 Hrvatov v Heb,
25 v Podbrdo, 18 pa v Hrušico. V
Podbrdo je šlo tudi 16 Slovencev.

— **Ljubljanska mestna**
hranilnica. V poročilu o sobotni
slavnostni otvoritvi m. stne hranil-
nice je pomotoma izostalo ime de-
želne glavarja gosp. Otona pl. De-
tele, ki se je otvoritve udeležil.

— **Hrvatske novice.** —
Dr. Franka Potočnjaka posta-
vijo opozicijonalec, Hrvatje in Srbi
za svojega saborskega kandidata v
petrinjskem okraju. — Roparski
napad pri belem dnevu. Blagajničar
drž. železnice je poslal slugo
Totha z večjim zneskom denarja na
pošto. Toth pa trdi, da ga je na ulici
napadel neki kolestar ter mu odvzel
denar. Ker pa se sumi, da se je Toth
nalašč neznaatno ranil, da je rop fi-
giral, so ga zaprli.

— **Morilca Klein pred so-**
diščem. V soboto zvečer se je iz-
rešla obsodba. Pri Frančiški Klein
so porotniki potrdili vprašanje zaradi
zavratnega umora ter je bila obso-
jena na smrt, dočim je Henrik
Klein bil obsojen zaradi sokrivde v
Sletno ječo. Za Frančiško Klein je
njen zagovornik prijavil ničnostno
pritožbo.

— **Resnica — obrekovanje.**
Kapitan in prvi krmilar na neki tr-
govski ladji sta se hudo očitila. Ne-
kega dne je zapisal kapitan v javno
raportno knjigo: »Krmilar danes pi-
jan.« — Boležka je bila resnična in
kapitan se je branil isto popraviti.
Drugi dan je bilo čitati v knjigi:
»Kapitan danes trezen.« Kapitan je
besnel, toda krmilar besed ni hotel
popraviti, ker so bile resnične.

— **Nežnočuten sin.** Pred gra-
škim sodiščem se je te dni zago-
varjal kmečki fant J. Nuster iz feld-
baške okolice, ker ga je lovski čuvaj
zalotil s puško v gozdu ter so nje-
govi sledovi tudi vodili k zanjkam,
v katere se je bil ujel zajec, o čemer
je pričala zaižja dlaka na mestu.
Nuster se je izgovarjal, da je šel
usodnega dne v gozd le iz nežno-
čutja. Njegov oče se namreč namer-
rava zopet oženiti ter je imel ome-
njena dva doma sestaneke s svojo
izvoljenko, in on kot nežnočutni sin
ju ni hotel motiti. Sicer pa da ima
tudi pozimi navažo hoditi v gozd
občudovat veličanstva božjega stvar-
stva. Sodišče pa ni hotelo imeti
usmiljenja z njegovo nežnočutnostjo
in dvorvenostjo za naravo, temuž ga
obsodilo v 14. dnevi zapor.

— **Dragi gospod cesar!** V
nekem nemškem mestecu ima dela-
vec Krause 12letnega sina, ki je ob-
iskoval domačo ljudsko šolo. Deček
si je po končani ljudski šoli želel v
srednjo šolo, toda oče nima za to
denarja. Deček je dolgo razmišljal,
potem pa je pisal cesarju sledeče
pismo: »Dragi gospod cesar! Jaz sem,
hvala svojemu učitelju, dovršil tu-
kajšnjo ljudsko šolo. Zelo rad bi ude-
ležje nadaljeval, toda moj oče in mati
sta velika reveža. Ker se tudi jaz,
dragi cesar, imenujem Viljem kakor
Ti, in ker sem se kakor Ti rodil 27.
marca, prosim Te lepo, da mi poma-
gaš.« Cesar se je res zavzel za dečka,
ter naročil, da ga pošljejo v realko.

— **Izpred sodišča.**
Kazenske obravnave pred okrajnim
sodiščem.

»Kmetijsko društvo« na Do-
lenji Dobravi.
(Dalje.)

Martin Peternel je bil za
blagajničarja od 19. oktobra 1900.
Zna le za največjo silo pi-
sati! On se ni brigal za nobeno
drugo reč kot za to, kar mu je Je-
raša denarja dal. V štraco ni nikoli
pogledal. Še ne ve, kaj je to

štraca. Njemu je zadostovalo, da
sta s komijem denar preštel, kadar
mu ga je isročil. Žust od komija
ni nikoli prejel nobenega denarja,
le on Peternel, ki pa tudi druge-
ga denarja ni nikoli prejel. Za
celo leto 1901. manjka vsakega za-
piska. Žust kot nadelnik je dobival
od Peternela vsote, s katerimi je
plačeval upnike. Sprva je prinašal
potrdila o plačanih zneskih, naenkrat
so pa izostale vsake potrditve. Pe-
ternel ga je opomnil na to, a
Žust mu je izjavil, da jih nikjer ne
dobi več. Odborove seje so po pri-
dinem mnenju popolnoma brez po-
mena. Žust je položil knjige pri sebi
na mizo, jih razgrnil in dejal: »Po-
glejte!« In mismo gledali, da je bilo
nekaj zapisane. Včasih smo tudi
primerjali, pa nam je vedno vse
»štimalo«, ker razumel se ni nihče
nič. Koliko je komi Žustu izdal
denarja in koliko se je v knjige
vpisovalo, ne ve nič, ker se ni hotel
v delokrog drugega vtikati. Pri in-
ventarju, je povedal Peternel, je bil
vedno zraven. Navadno so zmerili
blago, včasih so pa tudi kar počez
vzeli kako stvar. Povedal je priča
pozneje tudi, na je bil najprej nad-
zornik in da je po njegovem pri-
zadevanju prišel Jeraša v društvo
kot komi. Ta je imel popolnoma
proste roke in je lahko na upanje
dajal, kolikor je hotel, ker so mu
dovolili. Koliko je zdajal na upanje
in če so ljudje vračali, Peternelu ni
znano, ker kontroliral ga ni nikoli.
On se je zanesel na vsakega in tudi
na Žusta. Tega so sumili pozneje,
da kak društven krajcar pade v nje-
gov žep, ker je nobel živel, ter je
prav pridno šnops pil!

Janez Bogataj je bil koj spo-
četka v odboru. Bil je samo odbor-
nik, ki se ni brigal prav za
robno reč. Šele ko je Stano-
nik odstopil, se je nekoliko zmenil
za društvo. Odborovih sej se je ma-
lokda udeleževal. Kadar se jih je,
pa tudi ni bilo nič posebnega pri
njih. Blagajniške knjige so le neko-
liko pogledali, ker se jim ni zdelo
potrebno, saj navidezno je bilo
vse prav. Ko je bil tekem leta
polom kmetijskega društva v Polja-
nah, začelo je Bogataju iti po
glavi: kaj ko bi se tudi v Dol. Do-
bravi sličenega primerilo! Zlasti ker
je Žust nekoliko preveč po ošte-
rijah hodil in bil večkrat pijan, kot
mu je njegova kovaška obrt in 14
gld. mesečnega zaslužka pri društvu
dopuščalo. To je bil tudi vzrok, da
je skušal Žusta proč spraviti, kakor
priča gori omenjeni njegov pogovor
s Stanonikom.

Prča Janez Jeraša izpove,
da je prišel v društvo kot komi 15.
novembra 1899 in da je ostal tam
do 15. maja 1903. Kupoval je majhne
reči, toda vse sproti zapisaval v knji-
žico; ena izmed takih knjižic se je
izgubila. Jeraša trdi z vso odo-
ločnostjo, da je popolnoma
izključeno, da bi bil on po-
zabil kdaj kaj zapisati. Ako je
čez dan pozabil kaj zapisati, zapisal
je zvečer, ko je denar seštel, kot
preostanek v knjigo, ali pa si je po-
magal s tem, da je na kako gotovo
osebo zapisaval. Tako ima, kakor je
razvidno iz knjig, Žust nekatere dni
vpisane precejšnje vsote, ki so na-
stale na ta način kot njegova vpla-
čila.

S tem je bilo zasliševanje pri-
končano.

Sodnik je prebral na to očitke
državnega pravdnikstva proti obto-
ženou.

Ti očitki so:

a) da je več izdatkov vknjiženih
nego jih je bilo v resnici;

b) v blagajniški knjigi so neka-
tera vplačila dvakrat vknjižena,

c) večkrat je vpisan kak znesek
kot izdatek trgovcem, ki nimajo tega
vpisanega v svojih knjigah,

d) v štraci je manj izdatkov vpi-
sanih nego v blagajnični knjigi,

e) različne druge nerednosti kot
s trgovcem Koširjem itd.

Sodišče se je bavilo nato zlasti
z očitki pod b) in c) in je vzel štiri
slučaje iz obtožnice, primerjalo dru-
štvene knjige med seboj, a na noben
način se niso dale raztolmačiti uprav
čudovite diference med različnimi
zapiski in zasnami enega in istega
dneva.

Na to sta bila zaslišana gospoda
izvedenca. Izjavila sta, da so
vse knjige tako pomanjkljive,
da je sploh nemogoče pri ta-
kih okoliščinah voditi kako
redno in uspešno knjigovod-
stvo. V knjigah so na mnogih
mestih popravki, kar že do-
kazuje, da so se delale ne-
pravilnosti. Balance so se de-
lale v Ljubljani, kar izključuje
dorela, da bi mogle biti pra-
vilne in da bi imele kako re-
alno podlago. Sploh se pa pri ta-
kem knjigovodstvu ne da napraviti
nobene prave balance. Ko sta izve-
denca primerjala gotove dneve in
zneske teh dnevov v knjigah, si

nista mogla različnih diferenc na no-
ben način raztolmačiti. Da bi bil
Žust kaj pomeveril ali defrav-
diral, se pa nikakor ne more
reči, ker se to iz knjig ne da
razvideti. Zvedenca sta našla pri
pregledu knjig, da presega izdatki
vso, ki bi morala pravzaprav ob-
stojati, za 1727 kron. Kaj takega pa
ni mogoče, ker vsakdo more le to-
liko izdatkov imeti, kolikor ima de-
narja. Ko sta pa seštel vse one
zneske, kateri so bili v knjigah po
dvakrat zapisani, dala je enotna vsota
teh zneskov ravno 1727 kron, tako
da se prejemki in izdatki popolnoma
ujemajo.

Obravnava se je na to v petek
zvečer ob 7. uri prekinila in nade-
ljevala potem v soboto dopoldne.
(Konec prih.)

Kdor drugim jamo koplje,
sam vanjo pade. Baje od terci-
alk nahujskani dimnikarski mojster
Ivan Krnc je tožil gospo Ivano Mi-
klavčič, soprogo uslužbenca mestne
elektrarne, ker ga je ta tako po glavi
udarila, da je bil ves zelen. Krnc
celo trdi, da si pred Ivano Miklavčič
niti življenja ni svest. Ker je Mi-
klavčič pri obravnavi trdila, da je
tudi Krnc njo tako udaril, da je imela
na glavi kožo prebito, ter sta to tudi
dve priči potrdili, sta bila obsojena
oba, in sicer Miklavčič na 5 K, Krnc
pa na 10 K denarne globe.

»Zu kurz«. Anton Zupančič,
delavec v Gatni, občina Grosuplje, je
z grdimi besedami napadel Matijo
Pavšiča iz Gatine ter mu fige pod
nos molil. Zupančič pravi, da je Pav-
šiču rekel samo besede: »Ti si zu
kurz, da bi ti mene sodniji čez dal!«
Ker pa priče potrdijo, da je bil Zupa-
nič obsojen na 48 ur zapore.

Krojaški pomočniki na
begu. V nedeljo 2 t. m. ob polu
dvanajsti uri ponoči so srečali 4 kro-
jaški pomočniki v Florijanskih ulicah
več ponočnjakov, ki so zahtevali, da
jim krojači napravijo prostor in da
se pobere spat. Ker se je Alojzij
Ferant obrnil ter ponočnjakom nekaj
ugovarjal, so ti planili po njem, ga
vrgli na tla ter ga še na tleh prete-
pavali. Drugi krojači so tekli, kolikor
so jih noge nesle. Ferantu je takrat
zginil tudi povrtnik in klobuk, ka-
terih še ni dobil. Policija je nazna-
nila Tomaža Kavčiča, mizarskega
pomočnika; Pavla Železnika, pleskar-
skega delavca; Antona Petka, čev-
ljarskega pomočnika; Ivana Smon-
čiča, trgovskega sodrznika ter Ja-
neza Zornana, mizarskega mojstra,
ki so se ravno takrat nahajali v Flo-
rijanskih ulicah. Ker Ferant ni mo-
gel nobenega obtoženca spoznati
kot napadalca, so bili vsi opro-
šteni.

Kazenske obravnave pred deželnim
sodiščem.

Marija Kosirnik, delavka iz
Šmarce, je bila v Ljubljani aretovana,
ker je izmaknila zlato uro in verižico.
Dognalo se je pa tudi, da je v Petre-
vi gostilni v Ljubljani neki ženski izmak-
nila mošnjček z 31 K 40 v. gotovine
in odšla, pustivši svoj cekar v krčmi.
Meseca svedčana letošnjega leta je bila
pri okrajni sodnji zaprta. Neka ženska,
s katero je bila Kosirnik skupaj v za-
poru, je obdolženko naprosila, naj gre
k njeni gospodnji in ji sporoči, danaj
prinese njeno boljše obleko. Ker je
Kosirnik preje odhajala iz zapora kakor
njena tovaršica, je res šla v Zgornjo
Šiško ter vzela obleko, češ, da jo nese
v zapor tovaršici Kosirnik pa tega ni
storila, marveč je obdržala obleko zase.
Pomeverila je tudi lansko leto v Hrušici
zlat prstan, vreden 7 K, ter Alojziju
Žvaga denar za meso, okoli 10 kron.
Obsojena je bila na 10 mesecev težke
ječe.

Jožef Tomšič, pekovski va-
jenec pri Francetu Markiču v Ljubljani,
je zapravl skupilo za zemlje, ki jih je
nesel na Ig napredaj, v znesku 6 kron
80 v. Ker se je bal mojstra, je šel na
Janče in pozno zvečer pri dveh kapeli-
cah iz pušic pobral nekaj čez 20 K
drobiža. Tomšič tatvino odkrito pri-
znava. Obsojen je bil na 3 mesece
težke ječe.

Zidarja France Latrova in
Šimen Ateniese, iz Italije doma,
sta v železniškem vozu med Ljubljano in
Preserjem spečemu mestnemu stražniku
Jurju Laskoviču iz Rake izmaknila
bankovec za 20 K in nekaj amerikan-
skega in avstrijskega drobiža. Obsojena
sta bila vsak na 6 tednov težke ječe.

Užitkar Jakob Stražišar iz
Matene se je tožaril s svojim sinom
Francetom na izročitev kolarskega oro-
dja, nasproti je pa sin očeta tožil na
priznanje najemniških pravic. V obeh
pryadah je Jakob Stražišar pogorel in
je bil vrh tega še obsojen na povrnitev
stroškov z znesku 53 K 50 v., svojemu
zastopniku je bil pa dolžan 68 K. Da
bi brezuspešni ti terjatvi, je prodal svoj
poboljšek, v znesku 700 K, ki ga je
imel terjati od sina, Francetu Jamšku
za 460 K. Zagovarja se obdolženec, da
je ta denar potreboval za se. Obsojen
je bil na 8 dni zapore.

**Telefonska in brzojavna
poročila.**

Trst 1. maja. Italijanski vse-
učiliščniki so imeli tu zborovanja,
na katerih so gledali itali-
janskega vseučilišča skle-
nili enako resolucijo, kakor
pred kratkim shod italijanskih
dijakov v Tridentu.

Dunaj 1. maja. Iz parlamen-
tarnih krogov se čuje, da se do-
loči posebna večerna seja za re-
šitev vladne predloge o
italijanski pravni fakul-
teti v Roveretu.

Dunaj 1. maja. Raznesla se
je vest, da odstopi železniški mi-
nister Wittek še ta teden. Vsled
tega so na borzi poskočili kurzi
železniških papirjev, zlasti papir-
jev tistih železnic, ki se namera-
vajo poddržaviti.

Dunaj 1. maja. Politiška ko-
misija gosposke zbornice je pre-
drugačila en odstavek zakona o
priprepi. Ako odobri zbornica to
premembo, mora ves zakon še
enkrat priti v poslansko zbornico.

Dunaj 1. maja. Tukaj je bil
včeraj razkrit spomenik pesnika
Anzenbergerju.

Dunaj 1. maja. Danes, ko se
tu vse seli, so začeli transporterji
pohištva štrajkati.

Praga 1. maja. Kočijaži so
začeli štrajk. Mnogo jih je bilo
aretovanih, ker so porezali svojim
gospodarjem konjsko opravo.

Lvov 1. maja. V Czenstochovu
je prišlo med delavci in voja-
štvom do boja. 4 delavci so bili
ubiti, ranjenih je pa več sto.

Atene 1. maja. Konzuli vele-
sil so zahtevali, da se morajo z
javnih poslopij odstraniti grške za-
stave in nadomestiti z kretskimi.
Za slučaj, da se to ne zgodi, so
zagrozili z intervencijo evropskega
vojaštva.

Rusko-japonska vojna.

London 1. maja. Nekateri listi
poročajo, da se je brodovje
admirala Nebogatova že
združilo z brodovjem ad-
mirala Roždestvenskega.

London 1. maja. Iz Ting-
taua se poroča, da se naha-
jata Roždestvenski in
Nebogatov pri polotoku
Hainau.

London 1. maja. Neki kores-
pondent se je iz Kamrana vrnil v
Saigon in brzojavlja od tam, da
je Roždestvenski odrinil s
svojim brodovjem proti Filipin-
skim otokom, kjer se združi ne
le z brodovjem admirala Neboga-
tova, nego tudi z vojnimi ladjami
iz Vladivostoka.

London 1. maja. Iz Tokia se
poroča, da se po sodbi Japoncev
združi Nebogatov dne 2. maja z
Roždestvenskim.

Gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna
banka v Ljubljani.** Meseca aprila
1905 se je vložilo pri ljubljanski kre-
ditni banki na vložne knjižice in na
tekoči račun 1.582.330 K 08 h, dvig-
nilo pa 1.862.613 K — h. Skupno
stanje vlog je bilo koncem meseca
aprila 1905 5.898.953 K 06 h.

— **Mestna hranilnica v
Kamniku.** V mesecu aprilu 1905
je 143 strank vložilo 37.965 K 09 h,
144 strank vzdignilo 26.481 K 78 h,
11 strankam se je izplačalo hipo-
tečnih posojil 26.420 K. Stanje hra-
nilnih vlog 1.206.168 K 68 h, stanje
hipotečnih posojil 912.287 K 33 h.
Denarni promet 165.317 K 25 h.

— **Mestna hranilnica v
Novem mestu.** V mesecu aprilu
1905 je 221 strank vložilo 93.101 K
69 h, 247 strank vzdignilo 87.283 K
17 h, torej več vložilo 5818 K 52 h,
13 strankam se je izplačalo hipo-
tečnih posojil 14.200 K, 188 menic se je
eskomptovalo za 53.234 K, stanje vlog
2.619.263 K 10 h, denarni promet
340.188 K 16 h. Vseh strank je
bilo 908.

— **Mestna hranilnica v
Črnomlju.** V prvem poslovnem
mesecu aprilu se je v mestno hranil-
nico v Črnomlju vložilo 67.727 K 58 h,
na hipoteke se je izplačalo 28.200 K,
menic se je eskomptiralo za 11.600 K
vseh prejemkov je bilo 68.859 K 72 h

